XUNTA DE GALICIA | CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN E UNIVERSIDADE

CSM CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DA CORUÑA

PROGRAMACIÓN DOCENTE RITMO E LECTURA I-II

CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA

TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO DECRETO 163/2015)

CURSO 2023-2024

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA RITMO E LECTURA I-II										
ESPECIALIDADE	Interpretación								ITINERARIO	Jazz
CARÁCTER	Obrigatoria								TIPO DE CLASE	Colectiva
DEPARTAMENTO	Improvisación e Acompañamento								XEFE/A DE DPTO.	Pablo Sabio Ladra
CURSOS	1º curso		2º curso		3º curso		4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Leticia Presas Freire
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	1 Hora
ECTS/CUAD.	1,5	1,5							Observacións:	
DOCENTES:	NOME E APELIDOS								EMAIL	TITORÍA
	Leticia Presa Freire								letipf.77@gmail.com	Venres 13.00-14.00

2. DESCRITOR E COMPETENCIAS	
DESCRITOR:	Da partitura ao son: altura, métrica, rítmica, dinámica e agóxica. Lectura rítmica precisa, fluída e comprensiva, con e sen alturas determinadas, a unha ou varias voces, con e sen instrumento. Polirritmia. Estudo teórico - práctico dos aspectos métricos e rítmicos característicos na música do século XX. Novas grafías. Traballo da lectura a 1ª vista. Práctica da escritura musical.
COÑECEMENTOS PREVIOS:	Os contidos teórico-prácticos referidos aos aspectos rítmicos de linguaxe musical de grao profesional.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:	Os coñecementos rítmicos son de vital importancia na área interpretativa polo que está intrínsecamente relacionada coas materias de instrumento, piano aplicado, conxunto, orquestra e improvisación.
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T3, T8, T13, T15
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X2, X3, X8, X10, X13
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	E15, E17
Ver a listaxe e descrición de competencias no Decreto 163/2015, do 29 de outubro, anexo II	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Desenrolar unha lectura rítmica fluída a primeira vista individual e en grupo	T1, T2, T3, X1, X2, X3, X13, EI5, EI7
Sentir o pulso interno de forma física e non como mero cálculo de proporcións.	T1, T2, T3, X1, X2, X3 X13, EI5, EI7,
Traballar a lectura interior, a lectura a primeira vista e a memorización.	T1, T2, T3, X1, X2, X3, X13, EI5, EI7
Coñecer e empregar as diferentes indicacións de dinámica, agóxica e a articulación.	T1, T2, T3, X1, X2, X3, X13, EI5, EI7
Valorar e empregar a análise previa á lectura.	T1, T2, T3, X1, X2, X3, X13, EI5, EI7
Coñecer e interpretar correctamente lecturas baseadas nas novidades rítmicas e métricas do século XX reflectidas no apartado de contidos.	T1, T2, T3, X1, X2, X3, X13, EI5, EI7
Coñecer o significado de novas grafías referentes á rítmica e aos novos recursos instrumentais.	T1, T2, T3, X1, X2, X3, X13, EI5, EI7
Traballar de forma autónoma e con sentido crítico sobre os materiais desenvolvidos na clase.	T1, T2, T3, T8, T13, T15, X1, X2, X3, X8, X10, X13, EI5, EI7

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN		
TEMAS	**DESCRITOR DE SUBTEMAS (1º CUATRIMESTRE)**	**SESIÓNS**
TEMA 1	- Lectura rítmica fluída individual e máis en grupo, con ou sen alturas determinadas, empregando as diferentes claves, e atendendo a todo tipo de indicacións (dinámica, agóxica, articulacións). - Lectura a primeira vista. - Ampliación de fórmulas tradicionais: medidas asimétricas, contratempos en lugares inhabituais, proliferación de síncopas irregulares, etc.	4
TEMA 2	- Lectura rítmica fluída indivicual e máis en grupo, con ou sen alturas determinadas, empregando as diferentes claves, e atendendo a todo tipo de indicacións (dinámica, agóxica, articulacións). - Lectura a primeira vista. - Compases mixtos con denominador 8. - Compases regulares tratados como compases mixtos. Métrica indicada.	5
TEMA 3	- Lectura rítmica fluída individual e máis en grupo, con ou sen alturas determinadas empregando as diferentes claves , e atendendo a todo tipo de indicacións (dinámica, agóxica, articulacións). - Lectura a primeira vista. - Cambios constantes de compás. Equivalencias.	2,5
TEMA 4	- Lectura rítmica fluída individual e máis en grupo, con ou sen alturas determinadas empregando as diferentes claves, e atendendo a todo tipo de indicacións (dinámica, agóxica, articulacións). - Lectura a primeira vista. - Acentos irregulares. - Ostinatos rítmicos, con e sen acentos.	2,5
-	Repaso dos contidos traballados no cuadrimestre e probas individuais	2
	TOTAL SESIÓNS:	16

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN		
TEMAS	**DESCRITOR DE SUBTEMAS (2º CUATRIMESTRE)**	**SESIÓNS**
TEMA 1	- Lectura rítmica fluída indificual e máis en grupo, con ou sen alturas determinadas, empregando as diferentes claves, e atendendo a todo tipo de indicacións (dinámica, agóxica, articulacións). - Lectura a primeira vista. - Compases mixtos con denominador 16.	5
TEMA 2	- Lectura rítmica fluída individual e máis en grupo, con ou sen alturas determinadas empregando as diferentes claves, e atendendo a todo tipo de indicacións (dinámica, agóxica, articulacións). - Lectura a primeira vista. - Grupos de valoración especial regulares e irregulares en todo tipo de compases.	6
TEMA 3	- Lectura rítmica fluída individual e máis en grupo, con ou sen alturas determinadas empregando as diferentes claves, e atendendo a todo tipo de indicacións (dinámica, agóxica, articulacións). - Lectura a primeira vista. - Combinatoria indicada con equivalencias de grupos especiais. - Compases de numerador quebrado e denominador atípico.	2
TEMA 4	- Lectura rítmica fluída individual e máis en grupo, con ou sen alturas determinadas empregando as diferentes claves, e atendendo a todo tipo de indicacións (dinámica, agóxica, articulacións). - Lectura a primeira vista. - Introdución á música sen compasear. - Novas grafías.	1
-	Repaso dos contidos traballados no cuadrimestre e probas individuais.	2
	TOTAL SESIÓNS:	16

5. METODOLOXÍA E PLANIFICACIÓN DOCENTE POR CUADRIMESTRE (1º E 2º CUADRIMESTRE)			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
CLASES	14/16	-	14/16
ESTUDO INDIVIDUAL	-	26/28	26/28
ACTIVIDADES DE AVALIACIÓN	3	-	3
		TOTAL HORAS:	45

6. AVALIACIÓN (1º E 2º CUADRIMESTRE)			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	**CRITERIOS DE AVALIACIÓN**	**COMPETENCIAS AVALIADAS**	**PONDERACIÓN**
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Asistencia ás clases e aproveitamento das mesmas: Dadas as características desta disciplina, a avaliación é continua e integradora. Así, o traballo individual da materia implica un seguimento continuado. Valorarase a actitude, adicación, atención e participación	-Amosar interese pola disciplina e unha participación activa, así como unha correcta actitude na clase, receptiva ás indicacións do profesor. -Amosar capacidade para argumentar e expresar verbalmente o seu punto de vista e a comprensión do material traballado. -Participar activamente na clase, plantexar cuestións e dúbidas, realizar correctamente os exercicios propostos.	T1, T2, T3, T8, T13, T15, X1, X2, X3, X8, X10, X13, EI5, EI7	15%

Observación sistemática do alumnado na clase (Diario de aula): É fundamental considerar o cumprimento dos obxectivos do curso, mediante a observación da madurez na aprendizaxe dos contidos teóricos e prácticos da materia, neste caso adaptados aos diferentes niveis de referencia dos alumnos. Valoraranse as destrezas acadadas, o nivel de comprensión, a musicalidade, etc., á vez que a produción creativa.	-Coñecer , comprender e ser quen de aplicar os contidos teóricos reflectidos nesta programación. -Amosar dominio e precisión na lectura rítmica baseada nos contidos reflectidos nesta programación. -Realizar con fluidez lecturas a primeira vista, que permitan avaliar se o alumnado é quen de sintetizar nun esquema de coñecemento, todos os diferentes aspectos illados que se trataron na aula. - Realizar correctamente e con soltura actividades e exercicios que versen sobre os contidos reflectidos nesta programación.	T1, T2, T3, T8, T13, T15, X1, X2, X3, X8, X10, X13, EI5, EI7	40%
Traballos e probas individuais:	-Ser quen de traballar de forma autónoma así como de organizar o traballo individual de forma eficiente. - Amosar domínio e precision na lectura rítmica sobre os contidos traballados, tanto nos exercicios traballados na aula, como en exercicios de lectura a primeira vista. - Amosar coñecemento e comprensión dos contidos teóricos traballados na aula.	T1, T2, T3, T8, T13, T15, X1, X2, X3, X8, X10, X13, EI5, EI7	45%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Proba individual de carácter práctico e/ou teórico-práctico. Dita proba poderá constar de varias partes.	- Amosar dominio e precisión na lectura rítmica sobre os contidos traballados, tanto nos exercicios traballados na aula (indicaráselle previamente ao alumnado os exercicios en cuestión), como en exercicios de lectura a primeira vista. - Amosar coñecemento e comprensión dos contidos teóricos traballados na aula.	T1, T2, T3, T8, T13, T15, X1, X2, X3, X8, X10, X13, EI5, EI7	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA* (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA) *****(Alumnado que supere as 4 faltas por cuadrimestre, segundo protocolo aprobado en Consello Escolar)			
Proba individual de carácter práctico e/ou teórico-práctico. Dita proba poderá constar de varias partes.	- Amosar dominio e precisión na lectura rítmica sobre os contidos traballados, tanto nos exercicios traballados na aula (indicaráselle previamente ao alumnado os exercicios em cuestión), como en exercicios de lectura a primeira vista. - Amosar coñecemento e comprensión dos contidos teóricos traballados na aula.	T1, T2, T3, T8, T13, T15, X1, X2, X3, X8, X10, X13, EI5, EI7	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Proba individual de carácter práctico e/ou teórico-práctico. Dita proba poderá constar de varias partes.	- Amosar domínio e precision na lectura rítmica sobre os contidos traballados, tanto nos exercicios traballados na aula (indicaráselle previamente ao alumnado os exercicios em cuestión), como en exercicios de lectura a primeira vista. - Amosar coñecemento e comprensión dos contidos teóricos traballados na aula.	T1, T2, T3, T8, T13, T15, X1, X2, X3, X8, X10, X13, EI5, EI7	100%
PROCEDEMENTO PARA A MATRÍCULA DE HONRA: A matrícula de honra poderá ser outorgada aos estudantes que obteñan unha cualificación igual ou superior a 9,0. O seu número non poderá exceder do 20% dos estudantes matriculados na materia no correspondente cuadrimestre, agás que o número de estudantes matriculados sexa inferior a 20. Nese caso poderá concederse unha soa matrícula de honra. No caso de que haxa máis de un/unha candidado/a, os aspirantes a MH deberán realizar unha proba de lectura a primeira vista que poderá constar de varias partes, e que versará sobre as dificultades do cuadrimestre, obtendo a matrícula de honra o/a alumno/a que obteña maior cualificación en dita proba.			

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS*	
DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
Deberanse cumplir as disposicións vixentes no marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social. *Asimesmo terase en conta a ORDE do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.*	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

Cooper, G. y Meyer, L.B.: Estructura rítmica de la música. Idea Books.
Danhäuser, A.: Solfege des solfeges. Book 1. G. Schirmer Inc.
Danhäuser, A.: Solfege des solfeges. Book 2. G. Schirmer Inc.
Danhäuser, A.: Solfege des solfeges. Book 3. G. Schirmer Inc.
Mayor Ibáñez, A. y De Pedro Cursá, D.: Cuadernos de lenguaje grado medio 2ºA. Real Musical.
Mayor Ibáñez, A. y De Pedro Cursá, D.: Cuadernos de lenguaje grado medio 2ºB. Real Musical.
Mayor Ibáñez, A. y De Pedro Cursá, D.: Cuadernos de lenguaje grado medio 2ºC. Real Musical.
López de Arenosa, E.: Ritmo y Lectura 1. Real Musical.
López de Arenosa, E.: Ritmo y Lectura 2. Real Musical.
López de Arenosa, E.: Ritmo y Lectura 3. Real Musical.
López de Arenosa, E.: Ritmo y Lectura 4. Real Musical.
Sierra, F.: Lenguaje Musical Grado Medio 2ºA. Real Musical.
Sierra, F.: Lenguaje Musical Grado Medio 2ºB. Real Musical.
Temes, J.L.: Tratado de solfeo contemporáneo I b, IIb, IIIb, IVa, IVb, Va, Vb. Ediciones Línea.
Villa Rojo, J.: Lectura musical 1º. Nuevos sistemas de grafía. Teoría y práctica. Real Musical.